

ОДЛУКЕ ВРХОВНОГ СУДА СРБИЈЕ

Заштита ауторских моралних права

Морална права аутора односно његовог наследника везана су за личност па не могу прећи на другог уговором о искоришћавању, односно преносу искоришћавања ауторског дела.

Право на накнаду нематеријалне штете настале повредом ауторских моралних права прелази на наследнике и кад у моменту смрти аутора није утврђено правоснажном одлуком или писменим споразумом.

Из образложења:

Према члану 5. став 1. Закона о ауторском праву превод књижевног дела заштићен је као и изворно дело. Пошто по члану 26. поменутог закона ауторско право садржи материјалноправна и личноправна овлашћења, преводилац књижевног дела (као и писац) ужива заштиту и имовинских и моралних ауторских права.

У овом случају предмет заштите је превод књиге Фридриха Ничеа "Воља за моћ" коју је 1937. године издао Геца Кон у оквиру филозофске библиотеке "Кариатиде". Аутор превода је др Душан Стојановић а тужбу је поднео његов син. У својству наследника, преко пуномоћника Ауторске агенције за Р. Србију.

Предмет тужбеног захтева је заштита ауторских моралних права. Та права су вечна јер, по члану 87. Закона о ауторском праву трају и по престанку ауторских имовинских права која се по члану 82. став 1. поменутог закона гасе педесет година после смрти аутора. Морална права су везана за личност аутора односно његовог наследника и не могу се уговором преносити на другог. Зато је без утицаја на легитимацију тужиоца у овом спору уговор кога је он закључио са ИРО "Просвета" 22. новембра 1989. године. Овим уговором тужилац је у смислу члана 52. Закона о ауторском праву пренео имовинска права искоришћавања дела у пуном обиму али се тиме није лишио нити је могао да се лиши ауторских моралних права и њихове заштите. Та права су непреносива, што је, уосталом изричито предвиђено и у члану 6 bis Бернске конвенције за заштиту књижевних и уметничких дела коју је Југославија ратификовала 1971. године. С обзиром на то, неосновани су наводи жалбе да тужилац није активно легитимисан да захтева заштиту ауторских моралних права и накнаду штете по том основу.

Пошто је тужени без знања и дозволе тужиоца искористио превод др Душана Стојановића за своје фототипско издање Ничеове књиге "Воља за моћ", не назначивши аутора превода, повредио је ауторска морална права преводиоца да буде признат и означен као аутор, у смислу члана 28. Закона о ауторском праву. Зато је првостепени суд, штитећи ово право, поступио по члану 96. тач. 2. и 3. Закона о ауторском праву, када је одредио објављивање пресуде о трошку туженог и забранио неовлашћено коришћење превода.

Побијана пресуда је правилна и у погледу накнаде нематеријалне штете. Ово право предвиђа члан 95. Закона о ауторском праву а остварује се

заједно са директном заштитом ауторских моралних права из члана 28. тога закона. Накнада је досуђена као правична сатисфакција, у складу са чланом 200. Закона о облигационим односима јер одговара значају повређеног добра и циљу накнаде а не погодује тежњама које су неспојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Околност што је аутор превода умро пре повреде права не утиче на могућност остваривања накнаде нематеријалне штете упркос члану 204. став 1. Закона о облигационим односима по коме потраживање накнаде нематеријалне штете прелази на наследнике само ако је признато правноснажном одлуком или писменим споразумом. Овај општи пропис се не примењује у заштити ауторских моралних права, јер га искључује посебна норма члана 87. Закона о ауторском праву према коме ауторска морална права трају и по престанку ауторских имовинских права (која нацивљују аутора само 50 година). Како и Бернска конвенција за заштиту књижевних и уметничких дела, у члану 6. bis став 2. предвиђа да морална права аутора "остају на снази после његове смрти", јасно је да потраживање накнаде нематеријалне штете настале повредом тих права, прелази на наследнике па је то право могао остварити и тужилац, без обзира што је право на накнаду материјалне штете остварила ИРО "Просвета".

Према члану 200. став 1. Закона о облигационим односима, накнада нематеријалне штете се досуђује независно од накнаде материјалне штете. Стога су неосновани наводи жалбе да накнадом због повреде ауторских моралних права тужилац жели да оствари накнаду имовинске штете.

(Пресуда Врховног суда Србије, Рев. 87/94 од 1.9.1994)

Заштита ауторских моралних права

Директна заштита ауторских моралних права остварује се заједно са заштитом тих права путем накнаде нематеријалне штете, тако да извињење аутору, односно објављена исправка не искључује могућност остваривања права на накнаду штете.

Из образложења:

"Према члану 28. Закона о ауторском праву, ауторска морална права су: право аутора да буде признат и означен као творац дела, право аутора да се успротиви сваком деформисању, сакаћењу или другом мењању дела и право аутора да се успротиви свакој употреби дела која би вређала његову част и углед. Заштита ових права не огледа се само у накнадном означавању имена аутора и забрани понављања повреде, у смислу члана 98. Закона о ауторском праву, него и у праву на накнаду штете због повреде тих права, које се према члану 95. поменутог закона остварује кумулативно са директном заштитом. Отуда се у жалби неосновано наводи да тужилац не може остварити накнаду штете због повреде ауторских моралних права зато што је тужена ревија у наредном броју објавила напомену и исправку са извињењем тужиоцу и осталим ауторима чији су радови коришћени у писању репортаже. Објављивање исправке, односно извињења не искључује, дакле, право на накнаду нематеријалне штете у смислу члана 200. Закона о облигационим односима у вези са чланом 95. Закона о ауторском праву.

(Пресуда Врховног суда Србије, Гж. 89/94 од 1.9.1994)

Одговорност новинара и издавача

Ако је новинар плагирањем или на други начина повредио морална права аутора, обављајући радну дужност, за штету одговара и организација у којој ради.

Из образложења:

"Основано се у жалби тужиоца наводи да првостепени суд није имао у виду одредбу члана 170. став 1. Закона о облигационим односима. Према

овој одредби, за штету коју запослени у раду или у вези са радом проузрокује трећем лицу одговара предузеће у коме је штетник радио у тренутку проузроковања штете, осим ако докаже да је запослени у датим околностима поступао онако како је требало. Примена ове одредбе захтева да се разјасни да ли је првотужени проузроковао штету из радног односа или не. У жалби тужиоца се наводи да је тужени "хonorарни уредник", што изискује да се испита његов радни правни статус. С тим у вези потребно је разјаснити да ли страначку способност има тужена ревија или предузеће које је ту ревију основало.

С обзиром на то, овај суд је, у смислу члана 369. став 3. и члан 370. став 1. ЗПП, укинуо побијану пресуду у делу којим је одбијен захтев према туженој ревији, и предмет вратио на поновно суђење.

У поновном поступку првостепени суд ће разјаснити да ли тужена ревија има властити правни субјективитет или се користи правним субјективитетом оснивача, при чему ће поступати у смислу члана 83. ЗПП. Испитаће да ли је првотужени у радном односу и да ли му је послодавац ревија или њен оснивач, да би се знало ко одговара за повреду ауторских права тужиоца и накнаду штете, солидарно са њим."

(Пресуда Врховног суда Србије, Гж бр. 89/94 од 1.9.1994)

Редиговање или коауторство превода

Прерада превода у процесу редиговања без сагласности преводиоца јесте повреда његовог ауторског права, али ако се он са том прерадом сагласи, интервенције у преводу могу довести и до коауторства.

Из образложења:

"Тужиља у овом спору тражи заштиту ауторских моралних и имовинских права. Чињенични основ њеног захтева је тврђење да је тужени њен превод, уз одређену прераду и редакцију, објавио као свој. Тражила је да се утврди да је њено ауторско право повређено на тај начин што је тужени недозвољено редиговао и прерадио њен превод и на тако насталом преводу себе означио као јединог аутора.

Овако постављен захтев није јасан и одређен. Повреда ауторског моралног права овлашћује аутора да буде признат и означен као творац дела и да се успротиви сваком деформисању, сакаћењу или другом мењању дела, као и да се успротиви свакој употреби дела која вређа његову част или углед. Тужиљин захтев види повреду ауторског права само у недозвољеном редиговању и преради њеног превода и у чињеници да је на тако насталом преводу тужени себе означио као јединог аутора. С обзиром на изнето, захтев тужиље би морао бити усмерен у правцу утврђивања да је она аутор превода, а не да је тужени на насталом преводу себе означио као јединог аутора. Наведене нејасноће имају значај битне повреде поступка, јер се из донесене пресуде не види одређено да ли се ради о плагијату тужиљиног превода или само о изостављању тужиље као једног од коаутора тужиље

У поновном поступку потребно је разјаснити да ли рад туженог на преводу тужиље има квалитет коауторства или само вешто редигованог текста превода".

(Решење Врховног суда Србије Гж 705/92 од 20.4.1994)

Редиговање или деформисање превода

За утврђивање границе између недозвољеног деформисања и дозвољеног редиговања превода, потребно је стручно знање којим суд не располаже па се у помоћ мора позвати вештак.

Из образложења:

"Пошто је анализирао редакторске измене у преводу тужиоца, првостепени суд је закључио да није било потребно вештачење налазећи да је ноторно да се ради о деформисању превода тужиоца.

Једина спорна чињеница била је: да ли је овде реч о недозвољеном деформисању или дозвољеном редакторском мењању превода. Проглашавајући ову спорну чињеницу ноторним недозвољеним деформисањем тужиоцевог превода, првостепени суд је учинио битну повреду поступка из члана 354. став 1. у вези члана 221. став 4. Закона о парничном поступку. За њено утврђивање суд не поседује довољно стручног знања, па ће, у поновном поступку, преко вештака утврдити да ли је и у којој мери стручном редакцијом превода промењен његов смисао и да ли је тиме деформисано преводилачко дело, или је, пак, редакција превода урађена по правилима струке и обичајима у том послу".

(Решење Врховног суда Србије Гж 3/93 од 10.2.1993)

Концепт листа као ауторско дело

Идејни концепт по коме се један лист индивидуализира у свом жанру, представља ауторско дело.

Из образложења:

"Тужеља је код Ауторске агенције регистровала концепцију женског листа "Ана". Женски часопис припадају жанру ревијалне штампе. Постоје два глобална концепта њиховог уређивања. Један се изводи из стила листа "Elle", који је заснован на широј социокултурној равни третирања "женских" тема са акцентом на текстуални део. Други се темељи на стилу листа "Vogue", који је више ослоњен на визуелни акценат гламура и моде. Посебну групу чине "трач" магазини, врста "жуте штампе" која се бави јевтиним и скандалозним вестима из живота познатијих и богатијих људи. Сва ова три тренда утицала су на развој домаће женске штампе. Часопис "Ана" је лакши, ближи публици која би хтела да се опусти или забави, има изразиту склоност ка гламуру и медијалном трачу, препозантљиво писмо, стил и однос према темама које третира, односно које изоставља. Упоредивањем бројева које је уређивала тужила и бројева који су изашли касније, није се могла констатовати нека битнија и суштинска формална и структурална разлика. Часопис "Ана" у оба периода има изразит стилски, тематски и структурални континуитет.

С обзиром на изнето, концепција листа "Ана" је оригинална творевина тужиле и може се сматрати њеним ауторским делом, јер представља индивидуализирану концепцију листа, који се по својим одликама разликује од свих листова сличног жанра. Неосновано се, стога у жалби наводи да концепција часописа представља само идеју а не ауторско дело које ужива заштиту.

Пошто је тужени наставио да издаје лист "Ана" и после тужилиног противљења, првостепени суд је правилно обавезао туженог да јој накнади штету".

(Пресуда Врховног суда Србија Гж 84/93 од 21.4.1993)

Ауторство и законско решење

Држава не повређује право аутора научног или стручног дела ако по његовој идеји законом одреди један друштвени однос.

Из образложења:

"Тужилац тврди да је у својим стручним радовима изнео идеје о оснивању стамбених предузећа и расподели личних доходака по којефицијентној методи, да је са тим идејама упознао одговорне људе у Скупштини и да су баш на основу тих идеја донети прописи о томе.

Ако би се и узело да су идеје тужиоца искоришћене при доношењу одговарајућих прописа, ипак се не би могло узети да су повређена његова ауторска права, јер грађани приликом доношења прописа додају своје предлоге и мишљења а тужилац је о својим идејама самоиницијативно упознао одговорне људе у Скупштини и предложио доношење прописа у том смислу”.

(Пресуда Врховног суда Србије Гж 70/93 од 24.3.1993)

Ауторска тужба за утврђење

Аутор нема правни интерес да се утврди постојање његовог ауторског права ако не тражи и заштиту тог права према туженом.

Из образложења:

”Аутор може, у смислу чл. 8, 31. и 38. Закона о ауторском праву и чл. 187. Закона о парничном поступку, поднети тужбу за утврђивање постојања ауторског права на одређеном делу, уколико му тужени то право оспорава. Стога аутор дела нема правни интерес за подношење ове тужбе, ако у исто време не тражи и заштиту ауторског права према туженом”.

(Решење Врховног суда Србије Гж 13/93 од 16.2.1993)

Заштита и објављивање ауторског дела

Аутор има право на заштиту ауторског дела без обзира да ли је оно објављено или не.

Из образложења:

”Према члану 3. Закона о ауторском праву, ауторско дело је творевина људског духа у књижевности, науци, уметности и другим областима стваралаштва, а према члану 8. тог закона, аутор је онај који је дело створио. С обзиром на то, захтев тужиоца да се утврди да је аутор означеног дела, основан је без обзира што оно још није објављено. Објављивање је у смислу члана 27. Закона о ауторском праву, само начин искоришћавања ауторског дела”.

(Пресуда Врховног суда Србије Гж 70/93 од 24.3.1993)

Рок издавања дела и важења издавачког уговора

Ако није другачије уговорено, рок издавања дела и важења издавачког уговора траје годину дана од предаје дела издавачу.

Из образложења:

”Уколико рок за издавање дела није утврђен уговором, издавач је, по члану 70. став 4. Закона о ауторском праву, дужан да дело објави у примереном року, а најкасније у року од једне године од дана предаје ауторског дела издавачу. По ставу 1. истог члана, истеком овог рока престаје и важење издавачког уговора. Према томе, ако рок није предвиђен, закон не допушта да важење издавачког уговора траје бесконачно. То би довело до правне несигурности. Сем тога, може се претпоставити да аутор има правни интерес да своје дело понуди другом издавачу, ако га први издавач у одређеном року није издао. После истека тог рока, истиче и важност закљученог издавачког уговора. Зато издавач после овог рока нема овлашћење за издавање дела”.

(Пресуда Врховног суда Србије Гж 65/93 од 11.5.1993)

"Право покајања"

Допуна првобитне верзије мемоара није, сама за себе, довољна да се закључи да се аутор користио "правом покајања" и да је забранио издавање старе верзије.

Из образложења:

"Заључак правостепеног суда да се аутор користио правом покајања и да је забранио издавања првобитне верзије мемоара, заснива се само на чињеници да је написао нову верзију мемоара, којом је допуњена ранија. Коришћење права из члана 30. Закона о ауторском праву условљено је обавезом аутора да о томе обавести корисника, односно сопственика дела, што мора бити учињено сасвим одређено, на изричит начин, без икакве сумње у погледу воље аутора да забрањује објављивање првобитне верзије дела".

(Пресуда Врховног суда Србије Гж 186/93 од 15.1.1994)

Сагласност аутора и ново издање дела

Кад није реч о тзв. "слободном делу", издавач мора тражити од аутора, односно његовог наследника сагласност за свако ново издање дела, ако уговором није друкчије одређено.

Из образложења:

"Уколико уговором није друкчије одређено, издавач је дужан да тражи одобрење и сагласност од аутора, односно његовог наследника за свако ново издање дела. Пошто се не ради о тзв. "слободном делу", јер није прошао рок заштите одређен чланом 82. Закона о ауторском праву, поновно издавање дела без сагласности или одобрења аутора, односно његовог наследника, даје могућност тражења забране поновног издања већ објављеног дела".

(Пресуда Врховног суда Србије Гж 186/93 од 15.1.1994)

Слајдови и фотографије као ауторска дела

Слајдови и фотографије за омоте грамофонских плоча и касета су ауторска дела за чије коришћење аутору припада накнада.

Из образложења:

"Слајдови и фотографије су ауторска дела, у смислу члана 3. Закона о ауторском праву, па је тужени, пошто је утврђено да их је искоришћавао, дужан да тужиоцу, као њиховом аутору, исплати накнаду одређену чланом 27. истог закона. Висина накнаде је правилно утврђена, с обзиром да је примењен тарифник Удружења примењених уметника и Ауторске агенције за област фотографије".

(Пресуда Врховног суда Србије Гж 16/93 од 4.3.1993)

Компјутерски програм као ауторско дело

Компјутерски програм је ауторско дело па аутор ужива заштиту према сваком ко га неовлашћено користи.

Из образложења:

"Компјутерско-рачунарски програми су оригинална духовна творевина тужиоца и зато представљају њихова ауторска дела у смислу члана 3. Закона о ауторском праву. Ти програми су стварани ван радних обавеза тужиоца у туженој установи. Отуда је она повредила ауторска права тужиоца, тиме што је програме користила под својим именом и ознакама".

(Решење Врховног суда Србије Гж 145/93 од 22.6.1993)

Разгледница као ауторско дело

Разгледница је ауторско дело па њен творац, односно његов наследник жива ауторску заштиту.

Из образложења:

"Тужила је наследница аутора комплета од 10 разгледница града. Тужено туристичко предузеће је без њене сагласности објавило овај комплет разгледница поводом свог јубилеја. Како је на овај начин повредило ауторско право тужиље, првостепени суд је поступао у складу са чланом 96. Закона о ауторском праву када је туженом забранио даљу повреду права и наложио да се пресуда у овом спору објави о трошку туженог".

(Пресуда Врховног суда Србије Гж 231/93 од 28.12.1993)

Неовлашћено коришћење филма

Филмско предузеће повређује права аутора филма ако искоришћава филм на начин који није предвиђен уговором.

Из образложења:

"Странке су закључиле уговор о режији филма, којим је предвиђено да тужилац, као аутор, преноси на тужено филмско предузеће право снимања, производње, репродуковања, стављања у промет, биоскопског приказивања филма у земљи и иностранству, као и право приказивања филма на телевизији, док сва остала права задржава за себе. С обзиром на то, за коришћење филма ван ових начина, тужени је био дужан да прибави сагласност тужиоца, односно да склопи нови уговор. Тужени је, међутим, без прибављања ове сагласности, издао касету филма и ставио је у промет. Пошто је на тај начин повредио и ауторска права тужиоца, првостепени суд је правилно поступио што је његов захтев усвојио".

(Пресуда Врховног суда Србије Гж 243/91 од 3.10.1993)

Трајање ауторског права и рок застарелости потраживања

Трајање ауторског имовинског права ваља разликовати од рокова застарелости потраживања из уговора о коришћењу ауторског дела.

Из образложења:

"Законом о ауторском праву одређена је дужина трајања појединих врста ауторског права. Тако је чланом 84. тог закона прописано да ауторско имовинско право на дело примењене уметности траје 25 година од објављивања. Овде је реч о општем року трајања поменутог ауторског права, у оквиру кога се свако појединачно потраживање из одређеног уговора јавља као облигационо право које застарева у роковима предвиђеним Законом о облигационим односима".

(Пресуда Врховног суда Србије Гж 268/93 од 23.2.1994)

Супарничарска заједница коаутора проналаска

Коаутори проналаска имају положај јединствених супарничара у спору ради заштите њиховог права.

Из образложења:

"Сви даваоци лиценце по уговору о лиценци, носиоци су патента, јер су, као коаутори, изумели технолошки поступак добијања препарата за одржавање хигијене косе, екстракцијом из биљака. Ово их, према члану 76. Закона о заштити проналаска, техничких унапређења и знакова разликовања ("Службени лист" СФРЈ бр. 34/81 и 3/90), недељиво повезује у материјалну правну заједницу, из које заштиту проналаска према стицаоцу лиценце могу остваривати само као јединствени супарничари, у смислу члана 201.

Закона о парничном поступку. По овој одредби, сви јединствени супрничари сматрају се једном парничном странком, како би се спор, због недељности правног односа у коме учествују, могао решити на једнак начин према свима. То значи да се и у овој парници, спор може решити само јединственом пресудом, која ће подједнако гласити према свим тужиоцима, као јединственим супрничарима. Да би се то обезбедило тужиоци могу предузимати диспозитивне парничне радње (повлачење, преиначење или проширење тужбе, закључење поравнања и др.) као једна парнична странка а не као појединачни процесни субјекти. У погледу осталих парничних радњи, важи правило да се радње делатних супрничара протежу и на неделатне, па ако неки супрничари остану код тужбе а неки је повуку, има се узети да су код тужбе остали сви. Ова и друга правила јединственог супрничарства морају се поштовати, јер њихово неуважавање доводи до неразрешивих заплета”.

(Решење Врховног суда Србије Гж 853/91 од 10.7.1992)

Заштита патента

Проналазач, односно власник патента има право на заштиту проналаска према сваком ко га неовлашћено користи.

Из образложења:

”Тужилац је проналазач и носилац патента. Тужени је без одобрења тужиоца израђивао и продавао производ заштићен патентом.

Према члану 44. Закона о заштити проналаска, техничких унапређења и знакова разликовања (”Службени лист СФРЈ” бр. 34/81, 3/90), носилац патента има право да га користи, да другим лицима не дозволи његово неовлашћено коришћење и да од лица које му повреди право захтева накнаду штете. Како је тужени неовлашћено производио и стављао у промет производ заштићен патентом, дужан је да тужиоцу накнади штету”.

(Пресуда Врховног суда Србије Гж 119/93 од 11.5.1991)

Повреда проналазачког права

Проналазачко право се повређује подржавањем или неовлашћеном производњом, односно продајом заштићеног производа.

Из образложења:

”Тужени је повредио проналазачко право тужиоца, подражавањем и неовлашћеном производњом, односно продајом патентом заштићеног производа. Стога је правилна пресуда првостепеног суда којом је тужени обавезан да тужиоцу накнади штету због повреде овог права”.

(Пресуда Врховног суда Србије Гж 281/93 од 22.12.1993)

Преузимање аксиоматичних научних дефиниција

Преузимање аксиоматичних научних дефиниција не може се квалификовати као повреда ауторског права претходника у преузимању.

Из образложења:

”Првостепени суд је оценио да је тужени повредио ауторско право тужиоца, тиме што је у писању уџбеника ”Основи економије”, објављеног 1992. године, користио делове текста туженог из њиховог заједничког уџбеника ”Политичка економија”, објављеног 1987. године.

Оваква оцена није поуздана.

Према члану 3. став 1. Закона о ауторском праву, ауторским делом сматра се и творевина у области науке. Овај закон не утврђује експлицитно појам научног дела, али из његове логике и логике научног стваралаштва произлази да је то самостално дело једног или више аутора које решава,

односно објашњава неко научно питање или поставља нове научне проблеме. То дело ужива ауторску заштиту и не може се присвајати.

Вештаци др Б.И. и др Б.М. професори Економског факултета у Београду, навели су да је тужени заиста преузео поједине исказе тужиоца из њиховог ранијег заједничког уџбеника. Међутим, нису се изјаснили о карактеру тих исказа, иако је тужени указивао да они потичу од класика економске мисли и да представљају неизбежну грађу свих уџбеника економије. Будући да овај став дели и рецензент спорног уџбеника др М.П. такође професор Економског факултета у Београду, да је преузимање исказа више садржинско него дословно и да је од 400 страна спорног уџбеника под сумњом око 200 редова, очито је да није разјашњено да ли се преузети искази односе на аксиоматичне дефиниције општепризнатих економских категорија, које су идентификовали класици економске доктрине, или на самостална изворна научна достигнућа тужиоца. С обзиром на то у жалби се основано указује да је чињенично стање остало непотпуно утврђено, што је и било разлог да овај суд, у смислу члана 370. став 1. ЗПП, укине првостепену пресуду и предмет врати на поновно суђење.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити учињене недостатке тако што ће тражити да се вештаци изјасне о питању које је остало неразјашњено. Ако се њихово мишљење о томе и даље буде разликовало од мишљења рецензента, одредиће се ново вештачење, сходно члану 261. став 3. ЗПП. Примени ове одредбе не шкоди што је рецензент саслушан као сведок, јер научна звања које има (доктор економских наука и професор универзитета), дају његовом исказу капацитет налаза и мишљења вештака.

Вештачење је доказано средство које се користи кад суд не располаже стручним знањем без којег се не може разјаснити релевантна околност. Пошто суд зна право (*iura novit curia*), неумесан је предлог жалиоца да се за вештака одреди стручњак за ауторско право. Суду нико не може вештачити право, јер судија ту вештину мора имати. Због тога и евентуално ново вештачење може обавити само стручњак у области науке којим се баве и парничне странке. Наравно, и то вештачење мора бити засновано на компаративној анализи, као што је било и допунско вештачење од 17.12.1993. године.

Тужени јесте поступио некоректно, јер тужиоца све до објављивања уџбеника "Основи економије" није обавестио да неће бити коаутор. Али, у овој парници суд одлучује само о правним питањима. О моралном аспекту спора изјаснило се Наставно научно веће Пољопривредног факултета у Београду. Суд у овом спору треба да одговори само на питање: да ли је тужени повредио ауторско право туженог неовлашћеним коришћењем његовог ауторског дела и да ли је дужан да то јавно призна."

(Решење Врховног суда Србије, Гж. 127/94 од 28.12.1994.)

Концепт часописа као ауторско дело

Концепт часописа може бити ауторско дело ако представља оригиналну духовну творевину, а не компилацију већ постојећих страних или домаћих часописа.

Из образложења:

"Окружни суд је пружио ауторску заштиту концепту часописа "Плетење", иако се није бавио питањем да ли тај концепт представља оригиналну духовну творевину тужиоца. Сама чињеница да није расправљено да ли је реч о самосталном и оригиналном ауторском делу или евентуалној модификацији страног часописа "Verlag für Frau", било је довољно да се првостепена пресуда укине и предмет врати на поновно суђење".

(Решење Врховног суда Србије, Гж. 88/94 од 29.09.1994.)

Приредио др Зоран Ивошевић